

WOBIS

www.wobis2022.eu

Metodologia szkolenia i Program szkolenia

opracowany przez GrowthCoop

WOBIS

**Wzmocnienie stowarzyszeń kobiet wiejskich
szansą na wzrost przedsiębiorczości kobiet**

DOKUMENT INFO

PROJEKT	WOBIS - Wzmocnienie stowarzyszeń kobiet wiejskich szansą na wzrost przedsiębiorczości kobiet
R1 - WYNIK	Specjalny program opracowany na potrzeby szkolenia i dla grupy docelowej oraz metodologia szkolenia.
A1 - DZIAŁALNOŚĆ	METODYKA SZKOLENIA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Wsparcie Komisji Europejskiej dla powstania tej publikacji nie oznacza poparcia dla jej treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

INDEX

1. PROJEKT WOBIS	3
2. PARTNERSTWO	4
3. DZIAŁANIA W RAMACH PROJEKTU	4
4. OPIS WYNIKÓW PROJEKTU	6
5. EUROPEJSKIE RAMY KWALIFIKACJI (EQF)	12
6. FORMAT MODUŁÓW SZKOLENIOWYCH	13
7. DOSTOSOWANIE JĘZYKA.....	13
8. WYBÓR ZDJĘĆ	14
9. DZIAŁANIA I OCENA MODUŁÓW	14
10. TESTOWANIE PRODUKTÓW PROJEKTU WOBIS	15
11. ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ W PROJEKCIE WOBIS.....	15
12. UPOWSZECHNIANIE PROJEKTU WOBIS	16
13. HARMONOGRAM ISTOTNYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROJEKTU WOBIS.....	18
14. PROGRAM SZKOLENIA.....	19

1. PROJEKT WOBIS

Projekt będzie miał strategiczny wpływ na przyszłość przedsiębiorstw na obszarach wiejskich prowadzonych przez kobiety oraz na rozwój samych stowarzyszeń kobiet wiejskich (kół gospodyń wiejskich) poprzez zwiększenie wiedzy z zakresu przedsiębiorczości wśród członkiń organizacji kobiecych na obszarach wiejskich. Głównym celem projektu jest podniesienie umiejętności i kompetencji członkiń stowarzyszeń kobiet wiejskich poprzez realizację interaktywnego kursu odpowiadającego na potrzeby szkoleniowe grupy docelowej projektu, ale także doradców pracujących na obszarach wiejskich, lokalnych przedsiębiorców, organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju kobiet na obszarach wiejskich.

Inicjatywy angażujące dużą liczbę docelowych użytkowników zostaną ujęte w pełnym planie strategii promocji. Promocja i zaangażowanie szerokiego grona instytucji, stowarzyszeń i firm z sektora, które mają ogromne znaczenie dla utrzymania osiągniętych rezultatów i platformy szkoleniowej, jest również ważnym elementem strategii trwałości projektu. Interaktywny model będzie realizowany nie tylko jako użyteczny, ale również możliwy do rozszerzenia poprzez dodanie studiów przypadków i najlepszych praktyk z krajów partnerskich i innych niż te bezpośrednio zaangażowane w projekt. Studia przypadków zamieszczone na platformie projektu będą nie tylko materiałem uzupełniającym, ale również przykładem możliwości realizacji pomysłu przez nowych beneficjentów w innym regionie Europy. Ponadto działania promocyjne publikowane na stronie internetowej, która będzie zarządzana do 2025 roku, będą nadal stanowić punkt odniesienia dla dalszych aktualizacji. Projekt zatem nie kończy się wraz z jego zakończeniem, ale stanowi podstawę do dalszego rozwoju kursu online i jego późniejszego wykorzystania zgodnie z celami eksploatacji projektu. Opracowany model interaktywny i łatwość jego wykorzystania w e-learningu i kształceniu na odległość będzie nadal uprzywilejowaną podstawową promocją wiedzy i umiejętności potrzebnych do dokonywania wyborów przydatnych do integracji zrównoważonej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i rozwoju organizacji kobiecych na obszarach wiejskich.

Przyjęta strategia, oparta na centralizacji obszarów wiejskich jako uprzywilejowanych miejsc dla rozwoju umiejętności przedsiębiorczych, może również zapewnić prężny proces tworzenia nowych stowarzyszeń kobiecych oraz rozwój i kompetencje członkiń tych organizacji pozarządowych, a także odpowiednie zaangażowanie instytucji i interesariuszy na poziomie lokalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym. W myśl tej strategii inteligentnego planowania obszarów wiejskich można również przezwyciężyć istniejące w krajach europejskich problemy związane z przepaścią cyfrową, wskazując na zrównoważony rozwój usług opartych na zrównoważonej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Wreszcie, otwarty model i platforma zaprojektowana w ten sposób może przyciągnąć, oprócz grupy promujących i bezpośrednio zainteresowanych sieci i stowarzyszeń, ośrodki szkoleniowe, uniwersytety i dostawców kształcenia ustawicznego są również zainteresowane możliwością korzystania z kursów online, które mogą wykorzystywać treści przetestowane i zintegrowane z platformą, która może być zarządzana bez bezpośredniego fizycznego zaangażowania opiekunów i innych zasobów ludzkich. Z tych powodów partnerzy i wiele innych zainteresowanych użytkowników publicznych, prywatnych i indywidualnych będzie zainteresowanych korzystaniem z platformy szkoleniowej po zakończeniu projektu.

Czas trwania projektu to 24 miesiące, począwszy od 01.02.2022 r. do 31.01.2024 r.

2. PARTNERSTWO

Partnerstwo WOBIS składa się z różnych organizacji (uniwersytetów, organizacji pozarządowych, instytucji edukacyjnych) pracujących na co dzień z kobietami wiejskimi. Partnerstwo jest skomponowane bardzo wyraźnie i skupia się na krajach Europy Wschodniej z byłego bloku socjalistycznego. Takie podejście wynika z faktu, że nawet jeśli sytuacja kobiet wiejskich jest ogólnie trudna na całym świecie, to w tym konkretnym kraju (Słowacja, Czechy, Polska, Chorwacja) jest nieco trudniejsza ze względu na wciąż rozwijającą się przedsiębiorczość. Niemniej jednak, aby pokryć europejski zakres projektu, projekt obejmuje również inne kraje, takie jak Włochy i Hiszpania z partnerami z obszarów wiejskich, którzy pracują na co dzień z kobietami wiejskimi.

Partnerstwo składa się z 7 instytucji partnerskich z 6 krajów, jak następuje:

	ORGANIZACJA	KRAJ
1.	Obcianske zdruzenie Vidiecky parlament na Slovensku	Słowacja
2.	Stowarzyszenie Arid	Polska
3.	New Edu,n.o.	Słowacja
4.	Meridaunia	Włochy
5.	Edu Consulting, z.u	Czechy
6.	Veleuciliste u Sibeniku	Chorwacja
7.	Growth Coop SCA	Hiszpania

3. DZIAŁANIA W RAMACH PROJEKTU

Projekt będzie składał się z 3 etapów: "Lokalizacja i adaptacja programu nauczania dla kursu WOBIS i portalu internetowego"; "Walidacje, demonstracje, adaptacje"; "Działania promocyjne i eksploatacyjne". Działaniami w ramach projektu będą:

1. Zarządzanie projektem i zapewnienie jakości: Działania w zakresie zarządzania mają na celu ustalenie kluczowych wytycznych, którymi powinni kierować się wszyscy partnerzy.

- Opracowanie metodyki zarządzania projektem wraz z protokołem i wytycznymi dotyczącymi raportowania wewnętrznego i zewnętrznego, kalendarza realizacji, zarządzania finansowego.
- Rozwój struktury projektu, sieci krajowych i grup roboczych
- Stworzenie efektywnej sieci komunikacji wewnątrz (intranet) i na zewnątrz (strona internetowa) partnerstwa projektowego, jej utrzymanie i rozwój.

- Spełnienie wszystkich wymagań Programu (raportowanie na czas i zgodnie z ustalonymi standardami jakości) oraz partnera projektu (zapewnienie przepływu komunikacji między partnerami).
- Sporządzanie sprawozdań.

2. Ponadnarodowe spotkania projektowe, związane z koordynacją, rozwojem i ewaluacją projektu oraz jego zastosowaniem w praktyce.

3. Opracowanie treści szkoleniowych będzie zgodne z badaniami przeprowadzonymi przed rozpoczęciem projektu. Materiały szkoleniowe zostaną opracowane zarówno w języku narodowym partnerów, jak i w języku angielskim, a następnie materiały dydaktyczne zostaną zintegrowane i wdrożone na platformie e-learningowej.

4. Projekt strony internetowej projektu i środowiska e-learningowego obejmujący wszystkie niezbędne działania mające na celu zaprojektowanie i uczynienie bardziej funkcjonalnym i przyjaznym dla użytkownika e-learningowego systemu szkoleniowego oraz strony internetowej projektu.

5. Promocja i wykorzystanie rezultatów projektu będzie obejmować opracowanie i lokalizację kolejnych kursów, wkład i organizację produkcji podręcznika do kursu, organizację konferencji upowszechniających oraz wydarzeń o charakterze multiplikacyjnym na poziomie krajowym/międzynarodowym.

6. Przygotowanie, publikacja i rozpowszechnianie podręcznika WOBIS, który zostanie opublikowany w każdym kraju uczestniczącym w projekcie. Skala określonych wskaźników będzie stale monitorowana i aktualizowana w odniesieniu do osiągniętych rezultatów, odpowiednich terminów i jakości, w celu dokonania oceny wewnętrznej i zadowolenia użytkowników. Rada zarządzająca partnerstwa WOBIS będzie również śledzić ocenę analizy ryzyka, zapewniając alternatywne rozwiązania problemów w momencie ich pojawienia się.

NIE.	PAKIET ROBOCZY	DZIAŁANIA/WYNIKI
1.	Zarządzanie i wdrażanie - VIPA (Słowacja)	→ M1.1. Podpisane dokumenty umowne (przez M2) → M1.2. Dostarczony projekt przejściowy (do M12) → M1.3. Dostarczone sprawozdania końcowe (do M24)
3.	Plan zapewnienia jakości - New Edu (Słowacja)	→ M2.1. Strategia jakości i instrumenty oceny (M2) → M2.2. Sprawozdanie z oceny okresowej (M12) → M2.3. Końcowe sprawozdanie z oceny (M24)

Nie.	Pakiet roboczy	Działania/wyniki
4.	Upowszechnianie -. EUC (Republika Czeska)	→ M3.1 Plan rozpowszechniania (M1 pierwszy projekt - zakończony w M24) → M3.2 Produkcja i dystrybucja materiałów upowszechniających (M6) → M3.3 Organizacja warsztatów dla użytkowników końcowych na poziomie krajowym (M24)
5.	Testy pilotażowe -. ARID (Polska)	→ M5.1. Badanie pilotażowe (M13)
6.	Multiplier Events - Meridaunia (Włochy)	→ M6.1. Wydarzenia mnożnikowe we wszystkich krajach objętych projektem (M24)

4. OPIS WYNIKÓW PROJEKTU

Jak podano we wniosku, w ramach projektu WOBIS przewiduje się opracowanie PIĘCIU produktów:

Rezultat ID 1 - Specjalny program opracowany specjalnie na potrzeby szkolenia i dla grupy docelowej oraz metodologia szkolenia

Wyniki R1 zostaną opracowane w celu określenia i opisanie istotnego wpływu na działalność szkoleniową założoną w projekcie WOBIS. Program nauczania opracowany w ramach projektu będzie głównym zadaniem i jednym z głównych rezultatów projektu. Program nauczania będzie decydującym punktem budowania całej struktury szkolenia, jego długości w czasie, zakresu informacji, które zostaną przedstawione uczestnikom szkolenia. Program nauczania będzie przedstawiał odpowiednią ilość informacji i ich rozkład zgodnie z planem pracy. Dokument będzie zawierał tematy głównych materiałów szkoleniowych podzielonych na szacunkowe ramy czasowe.

Ponieważ podejście zorientowane na efekty kształcenia jest kluczowe dla zdalnej formy kształcenia, niezwykle ważne jest opracowanie programów nauczania w taki sposób, aby spełniały ten wymóg. Uwzględniając konieczność wdrożenia systemu ERK w celu zapewnienia adekwatności i jakości materiałów szkoleniowych. Za działania dotyczące opracowania metodologii szkoleń odpowiedzialny będzie Growth (ES). Każdy z partnerów projektu będzie współtworzył metodologię poprzez konsultacje i adaptację do warunków krajowych.

Działania edukacyjne zostaną opracowane w celu zapewnienia, że opracowane treści szkoleniowe są istotne i dostosowane do potrzeb interesariuszy oraz zapoczątkowania rozwoju masy krytycznej w zakresie działań szkoleniowych mających na celu podniesienie umiejętności kobiet członków lokalnych organizacji na obszarach wiejskich. Materiał ten będzie podsumowywał główne informacje o szkoleniu WOBIS z metodologicznego punktu widzenia oraz strukturę modułów, które zostaną umieszczone na platformie internetowej. Dokument ten będzie głównym dokumentem systematyzującym pracę i wyznaczającym standardy podczas realizacji projektu WOBIS.

R1/A1 - Programy nauczania - ten produkt będzie prowadzony przez VUS (CRO) ze znaczącą pomocą Growth (ES), jednakże wszyscy partnerzy będą współpracować podczas opracowywania tego PR. Produkt zostanie opracowany zgodnie z wymogami systemu EQF. Ten aspekt będzie poświęcony opracowaniu dla VUS (CRO) i New Edu (SK). Ponieważ produkt ten będzie dostępny również jako część systemu szkoleniowego za wirtualne przygotowanie odpowiedzialna będzie Meriduania (IT). Podczas przygotowania tego produktu, zostanie wdrożony crosschecking w celu zapewnienia wymaganej jakości. Zadanie to wykona 3 partnerów (VIPA, ARID i Growth).

Realizację R1/A1 planuje się podzielić na następujące części:

1. Wybór zakresu informacji potrzebnych do przeprowadzenia rozszerzonego szkolenia w zakresie tematu projektu (kobiety na obszarach wiejskich)
2. dostosowanie czasu w odniesieniu do jednostek lekcyjnych i wyników nauczania
3. ścisła współpraca między partnerami opracowującymi programy nauczania i odpowiedzialnymi za opracowanie podstaw ERK.

R1/A2 - Metodologia będzie pierwszym i niezwykle ważnym produktem, ponieważ będzie determinować dalsze działania w ramach projektu. Choć liderem tego produktu jest Spain's Growth, to wszyscy partnerzy będą mieli swój wkład w jego rozwój.

Produkt będzie składał się z następujących aspektów:

- **Rozdział 1, Wprowadzenie**, wyjaśnia temat niniejszego dokumentu w sposób bardziej szczegółowy, w jaki sposób będą opracowywane działania szkoleniowe, oraz przedstawia metodologie i struktury nauczania.
- **Rozdział 2, Wybieranie grup użytkowników**, szczegółowo opisuje procedury określania grup użytkowników. Wyjaśnia jak wybrać grupy użytkowników, jaka powinna być grupa docelowa i inne istotne specyfikacje. Zostaną również określone cechy, kompetencje i umiejętności uczestników.
- **Rozdział 3, Moduły**, zawiera więcej szczegółów dotyczących struktury szkolenia, tematów modułów i specyfikacji nauczania.
- **Rozdział 4, Materiały**, przedstawia typologie materiałów i dokumentacji, które powinny być wykorzystywane i tworzone w trakcie szkolenia. Różne kryteria przyjęte

do oceny wyników kursu poprzez działania szkoleniowe zostaną opisane jako wskaźniki sukcesu rozdziału.

ID rezultatu 2 - Specjalistyczne treści szkoleniowe z fazą głębokich testów w celu uzyskania najwyższej jakości

R2 będzie kluczowym rezultatem projektu WOBIS. Rezultat ten dostarczy niezbędnej wiedzy dla beneficjentów projektu, grup docelowych, interesariuszy i innych zainteresowanych grup. R2 będzie dość złożony i będzie podzielony na kilka faz. Każda z faz będzie ściśle powiązana ze sobą i logicznie zaplanowana. Rezultat ten zakłada opracowanie treści szkoleniowych. Treści szkoleniowe zostaną przygotowane na odpowiednim poziomie EQF (2-4), który pokryje potrzeby grupy docelowej. Wszystkie działania wykonane w ramach tego rezultatu będą oparte i adekwatne do R1 - programu nauczania i metodologii. Zgodnie z tymi dwoma produktami z R1, zaczniemy opracowywać treści szkoleniowe. Treści szkoleniowe zostaną przygotowane w sposób, który pozwoli na wdrożenie bezpośrednio opracowanego materiału do środowiska wirtualnego (e-learningowego). Szablon i metodologia tego formatu zostaną dostarczone przez odpowiedzialnego za część wirtualną partnera projektu (MERIDUANIA) w opracowaniu R3. Każda opracowana część będzie sprawdzana krzyżowo zgodnie z Księgą Zapewnienia Jakości. Później, sprawdzony materiał zostanie przetłumaczony i przeniesiony do środowiska e-learningowego. Następnie projekt przejdzie do fazy testów pilotażowych.

"Głównym zadaniem projektu jest zaproponowanie kobietom zrzeszonym na obszarach wiejskich szeregu działań mających na celu podniesienie ich kompetencji miękkich".

Proponowany cykl szkoleń dotyczy dwóch bloków: *pierwszy blok tematyczny* związany jest z *rozwojem osobistym kobiet*, natomiast *drugi blok tematyczny* dotyczy *kobiet w życiu społecznym*. Jak opisano powyżej R2 będzie podzielony na kilka etapów. Będą to **cztery fazy** ściśle powiązane ze sobą. Pierwsza faza będzie zasadniczym opracowaniem treści szkolenia.

Pierwszy blok tematyczny podzielony jest na cztery moduły tematyczne:

- Moduł 1: Poczucie własnej wartości - VIPA (SK)
- Moduł 2: Komunikacja interpersonalna ARID (PL)
- Moduł 3: Asertywność i wyrażanie swoich potrzeb oraz radzenie sobie ze stresem i innymi emocjami - Meriduania (IT)
- Moduł 4: Organizacja własnego czasu i planowanie przyszłości oraz twórcze i samodzielne myślenie i rozwiązywanie problemów - New Edu (SK)

Z kolei drugi blok tematyczny dotyczy 4 modułów i są to:

- Moduł 1: Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich - aktualne wyzwania - wzrost (ES)
- Moduł 2: Źródła pozyskiwania i finansowania inwestycji na obszarach wiejskich (planowanie finansowe i analiza finansowa) VUS (CRO)
- Moduł 3: Kreatywny przedsiębiorca (nowoczesne instrumenty promocji, twórcze rozwiązywanie problemów oraz innowacyjny element budowania pozycji w społeczeństwie) - Wzrost (ES)
- Moduł 4: Budowanie relacji - EUC (CZ).

Jak wspomniano powyżej, pierwsza wersja treści zostanie opracowana w wersji angielskiej i przetworzona w fazie kontroli krzyżowej (druga faza). Dokładny przebieg fazy kontroli krzyżowej zostanie opisany w Księdze Zapewnienia Jakości, a podział partnerów do kontroli krzyżowej zostanie dokonany podczas 2. spotkania projektowego. To działanie jakościowe będzie jednak wykonane bardzo dogłębnie i precyzyjnie, aby wyeliminować wszystkie możliwe błędy i nieodpowiednią jakość. Za przygotowanie całej jakości, za proces odpowiedzialny będzie New Edu (SK).

W trzeciej fazie zostanie dokonana transwersja opracowanych i sprawdzonych pod względem jakości treści do środowiska wirtualnego.

Ostatnim etapem będzie przeprowadzenie testów pilotażowych z przedstawicielami grupy docelowej. Ta faza testowania pilotażowego ma na celu określenie adekwatności opracowanych treści i zidentyfikowanie słabych punktów z punktu widzenia uczestników. Testy pilotażowe zostaną przeprowadzone w każdym kraju partnerskim i zakończą się ankietą. Każdy z uczestników pilotażu wypełni kwestionariusz i oceni treść. Każdy partner projektu przygotuje raport krajowy i prześle go do odpowiedzialnego za tę fazę partnera (ARID (PL)) w celu przygotowania ogólnego raportu międzynarodowego. Na podstawie tego raportu odpowiedni partner (twórca modułu) wprowadzi modyfikacje w celu poprawy jakości treści.

RESULT ID 3 - Otwarte zasoby edukacyjne - OER

Dedykowana platforma projektowa będzie miejscem, w którym każdy potencjalny klient będzie mógł zdobyć nowe umiejętności i pobrać produkty projektowe. Platforma ta będzie składać się ze strony internetowej oraz zintegrowanej przestrzeni e-learningowej, która będzie dawała możliwość pobrania lub wydrukowania treści szkoleniowych. Wszystkie materiały zamieszczone na platformie będą bezpłatne i będą mogły być wykorzystane podczas szkoleń otwartych, zamkniętych lub samokształcenia. OER będą dostępne we wszystkich językach partnerów oraz w języku angielskim. Głównym celem opracowania tego rezultatu jest przygotowanie nowoczesnego i całkowicie bezpłatnego narzędzia z w pełni dostępnymi treściami szkoleniowymi możliwymi do wykorzystania w dowolnym miejscu i

czasie. System e-learningowy zostanie zaprojektowany i wykonany zgodnie z międzynarodowymi standardami e-learningowymi w oparciu o normę **ISO/IEC 40180:2017**.

W oparciu o tę normę system e-learningowy opracowany w ramach projektu będzie odpowiadał i będzie odpowiadał międzynarodowym standardom kształcenia na odległość.

Otwarte Zasoby Edukacyjne (OER) będą przygotowane i zarządzane przez partnera VUS(COR), który jest doświadczony w takich tematach i posiada know-how oraz narzędzia do przygotowania takiej platformy.

Plan pracy OER jest następujący:

- R3/A1 - opracowanie strony internetowej;
- R3/A2 - opracowanie dedykowanej platformy;
- R3/A3 - wdrożenie wszystkich treści szkoleniowych do platformy e-learningowej.

Wszyscy partnerzy wniosą własny wkład w ten projekt poprzez konsultacje i sugestie dotyczące profesjonalnego wyglądu. Przeniesienie opracowanych w IO 2 treści będzie procesem, w wyniku którego powstanie dedykowany dla e-learningu interaktywny materiał z różnymi, nowoczesnymi i przyjaznymi dla użytkownika obiektami i działaniami. System szkoleniowy zostanie szczegółowo opisany przez VUS (CRO) w odrębnym dokumencie, który zostanie nazwany podręcznikiem szkoleniowym. Dokument ten będzie spójny z metodologią szkoleń, jednak będzie szczegółowo opisywał techniczne aspekty wirtualnej rzeczywistości.

REZULTAT ID 4 - Studium przypadku

Każda teoretyczna treść szkoleniowa musi być uzupełniona o praktyczne przykłady. Zadanie to musi być wykonane przez każdego partnera projektu w odniesieniu do modułu, który zostanie przez niego przygotowany i opracowany. Ten dorobek intelektualny będzie stanowił kompleksową, ale integralną część całego systemu szkoleniowego. Specjalny szablon dla studium przypadku zostanie przygotowany przez odpowiedzialnego za tę część partnera ARID. Ten dorobek intelektualny będzie prezentowany w sposób interaktywny poprzez integrację mapy Europy z zaznaczonymi konkretnymi studiami przypadków. Po kliknięciu w konkretne miejsce zostanie zaprezentowane odpowiednie studium przypadku. Studia przypadków będą przygotowane w oparciu o różne media. Te praktyczne studia przypadków będą częściowo opisane w wersji pisemnej, a drugą część będą stanowiły krótkie filmy wykonane przez każdego z partnerów i przetłumaczone na języki partnerów poprzez napisy.

Partnerem odpowiedzialnym za to zadanie będzie ARID. Jednakże wszyscy inni partnerzy będą mieli swój wkład w osiągnięcie tego rezultatu. Po pierwsze, na początku tego zadania ARID przygotowuje metodologię studium przypadku. Każdy z partnerów będzie zobowiązany do przygotowania minimum 2 studiów przypadków do samodzielnego opracowania materiału szkoleniowego w R2. Po otrzymaniu przygotowanej przez ARID metodologii każdy z partnerów otrzyma również szablon opisu danego studium przypadku. Każdy partner

przygotuje pisemny opis 2 studiów przypadku w formacie word. Po zebraniu wszystkich studiów przypadku od wszystkich partnerów VIPA (SK) dokona wyboru najbardziej odpowiednich dla projektu i opracuje treść szkoleniową studiów przypadku do głębszego opracowania.

Wybór ten zostanie omówiony i uzgodniony z partnerami podczas 3 spotkania konsorcjum. Po tym uzgodnieniu, każdy z partnerów opracuje (zgodnie z metodologią) szczegółowo dwa studia przypadku i dodatkowo przygotowuje nagrany krótki film, który wzbogaci studium przypadku. Każdy film zostanie przetłumaczony na wszystkie języki z wykorzystaniem napisów. Te studia przypadków będą testowane razem z treściami szkoleniowymi w fazie testów pilotażowych.

REZULTAT ID 5 - Podręcznik WOBIS w wersji drukowanej i elektronicznej

Podręcznik WOBIS - celem tych podręczników jest pomoc w zrozumieniu i dostarczeniu wiedzy na temat tematu projektu poprzez dostarczenie praktycznych przykładów. Podręcznik WOBIS jest próbą odpowiedzi na potrzeby stowarzyszeń kobiet i samych kobiet oraz na potrzeby beneficjentów, którzy chcą rozwijać swój biznes w oparciu o stowarzyszenia kobiet wiejskich. Innowacyjność tego produktu polega na tym, że podręcznik zostanie przygotowany (na podstawie treści szkoleniowych) w atrakcyjnej formie. Podręcznik ten zostanie wydrukowany z numerem ISBN i będzie rozpowszechniony wśród wszystkich znanych przez partnerów stowarzyszeń kobiet wiejskich. Ponadto, podręcznik ten będzie promowany podczas wydarzeń multiplikacyjnych we wszystkich krajach partnerskich oraz podczas wszystkich działań upowszechniających prowadzonych przez partnerów w trakcie trwania projektu.

Za rezultat odpowiedzialny będzie Wzrost Gospodarczy (ES). Jednakże, wszyscy partnerzy będą współpracować w przygotowaniu tego produktu. Cała współpraca partnerska będzie konieczna do osiągnięcia atrakcyjnego, wysokiej jakości niezbędnego i interesującego dla beneficjentów produktu.

- R5 / A1: Metodologia przygotowania podręcznika. Za to zadanie odpowiedzialny będzie Growth.
- R5 / A2: Opracowanie graficzne podręcznika. Za to zadanie odpowiedzialny będzie Growth.
- R5 / A3: Elektroniczna wersja podręcznika - Meriduania. Podręcznik będzie dostępny zarówno w wersji drukowanej jak i elektronicznej offline (eBook). Podręcznik będzie składał się z treści szkoleniowych skorygowanych po fazie testowania pilotażowego i odpowiednio opracowanych na podstawie przewodnika zgodnie z potrzebami beneficjentów. Każdy z partnerów wydrukuje ten podręcznik w swoim języku narodowym.
- R4 / A4: Podręcznik zostanie wysłany na wydarzenia multiplikacji strony projektu przez Meriduanę.

5. EUROPEJSKIE RAMY KWALIFIKACJI (EQF)

EQF - Europejskie Ramy Kwalifikacji - to wspólny układ odniesienia, który odnosi systemy kwalifikacji poszczególnych krajów do siebie i służy jako mechanizm konwersji w celu poprawy interpretacji i zrozumienia kwalifikacji różnych krajów i systemów w Europie. Ułatwia przejrzystość, możliwość porównania i przenoszenia kwalifikacji zawodowych pomiędzy różnymi krajami członkowskimi.

W projekcie WOBIS, EQF będą stosowane do opracowania materiałów szkoleniowych dla poziomu 2, 3 i 4.

	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
Poziom 2	Podstawowa wiedza merytoryczna z zakresu dziedziny pracy lub nauki	Podstawowe umiejętności poznawcze i praktyczne wymagane do korzystania z odpowiednich informacji w celu wykonywania zadań i rozwiązywania rutynowych problemów przy użyciu prostych zasad i narzędzia	Praca lub nauka w ramach nadzór z pewną autonomią

	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
Poziom 3	Znajomość fakty, zasady, procesy i ogólne koncepcje, w obszar działania lub studiować.	Zakres umiejętności poznawczych i praktycznych wymaganych do realizacji zadań i rozwiązywania problemów poprzez wybór i stosowanie podstawowych metod, narzędzi, materiałów i informacji.	Branie odpowiedzialności za realizację zadań w pracy lub nauce. Dostosowanie własnego zachowania do okoliczności przy rozwiązywaniu problemów.

<p>Poziom 4</p>	<p>Faktyczne i teoretyczna wiedza w szerokie konteksty w obrębie pola pracy lub studium.</p>	<p>Zakres umiejętności poznawczych i praktycznych wymaganych do generowania rozwiązań konkretnych problemów w dziedzinie pracy lub nauki.</p>	<p>Ćwiczenie zarządzania sobą w ramach wytycznych kontekstów pracy lub nauki, które są zwykle przewidywalne, ale mogą ulec zmianie.</p> <p>Nadzorowanie rutynowej pracy innych osób, przyjmowanie pewnej odpowiedzialności za ocenę i doskonalenie działań związanych z pracą lub nauką.</p>
------------------------	--	---	--

6. FORMAT MODUŁÓW SZKOLENIOWYCH

Transfer innowacji z projektu WOBIS polega na przekazaniu zasobów szkoleniowych - power point, word format, strona internetowa, metodologia szkoleń, podręczniki itp. Wszystkie materiały zostaną wyprodukowane przez partnerów we współpracy i będą dostarczone na wspólnej licencji kreatywnej projektu WOBIS.

Objętość materiałów szkoleniowych powinna być porównywalna do tej z projektu WOBIS, czyli górna granica to **10 stron dla dokumentu word i 30 slajdów dla ppt**. W odpowiednim czasie pojawią się instrukcje i inne specyfikacje dotyczące prawidłowego opracowania materiałów, *takie jak rodzaj i wielkość czcionki oraz rodzaj dokumentu, którego będziemy używać np. ppt lub word*. Ważne jest również aby zapewnić atrakcyjność materiałów, powinny one zawierać interaktywne ilustracje i zdjęcia oraz schematy.

Biorąc pod uwagę formularz wniosku, materiały szkoleniowe zostaną opracowane zarówno w języku narodowym partnerów, jak i w języku angielskim, a następnie materiały dydaktyczne zostaną zintegrowane i wdrożone w ramach platformy edukacyjnej.

7. DOSTOSOWANIE JĘZYKA

Biorąc pod uwagę, że chociaż projekt WOBIS jest skierowany głównie do rolników, którzy chcą ulepszyć swoje gospodarstwa poprzez zastosowanie ekologicznej ochrony roślin i którzy chcą produkować produkty ekologiczne, projekt będzie miał kontakt z wieloma innymi interesariuszami, którzy są uważani za część grupy docelowej, takimi jak partnerzy projektu, rolnicy, społeczności lokalne, szkoły VET, uniwersytety, organizacje środowiskowe, organy publiczne i ogół społeczeństwa.

Ze względu na to ważne jest, aby dostosować język materiałów szkoleniowych do różnych grup docelowych, aby:

- Spójny i prosty język w piśmie.
- Dostosowanie słownictwa do różnych grup docelowych, zawsze proste i jasne.
- Bezpośredni i zwięzły język.
- Szanuj formalność materiału, nie zaniedbując poprzednich punktów.
- Proste, wykorzystujące analogie.
- Konkretne, używający specyficznego języka i szczegółów.
- Uwiarygodniony, opierający się na autorytetach lub sprawdzalnych ideach.

8. WYBÓR ZDJĘĆ

Ważnym aspektem, który należy wziąć pod uwagę przy opracowywaniu materiałów szkoleniowych projektu WOBIS jest dobór obrazów i fotografii, które zostaną wykorzystane przy tworzeniu modułów.

Wszystkie zdjęcia muszą być zgodne z kolejnymi punktami:

- Obrazy o dobrej jakości: szukanie równowagi między jakością i wagą obrazu.
- Obrazy w zależności od tematu i/lub modułu.
- Zdjęcia z DARMOWYM wykorzystaniem, a także, ważne jest podanie źródła zdjęcia.
- Obrazy dostosowane do grup docelowych i poziomu wiedzy.

9. DZIAŁANIA I OCENA MODUŁÓW

Na koniec każdego modułu zostaną wykonane 3 zadania mające na celu sprawdzenie czy wiedza została przyswojona czy nie. Działania te zostaną opracowane przez każdego z partnerów odpowiedzialnych za dany moduł; szablon tych działań zostanie opracowany przez NEW EDU. Zgodnie z oceną modułów, na platformie edukacyjnej uczestnicy znajdą Kwestionariusz Oceny składający się z 5 pytań, aby sprawdzić, czy dobrze przygotowali się do tematu. Kwestionariusz oceny zostanie dostosowany do odpowiedniego poziomu EQF rezultatu projektu.

W celu zapewnienia jakości działań i rezultatów projektu stosowane są dwa podejścia. Po pierwsze, monitoring wewnętrzny zapewni, że wszystkie procesy zarządzania przyczyniają się

do realizacji celów projektu. Jakość zarządzania jest określona przez wskaźniki (szczegółowy opis znajduje się poniżej), za osiągnięcie celu odpowiada koordynator projektu.

Po drugie, ewaluacja wewnętrzna zapewni ogólną jakość działań i wyników projektu związanych z produktami intelektualnymi. Ta rola będzie pełniona przez NEW EDU, ponieważ organizacja ta ma doświadczenie w zarządzaniu projektami np. pod parasolem ERASMUS+. Dwóch pracowników NEW EDU (Słowacja) będzie odpowiedzialnych za ocenę wyników i procesy zarządzania każdym z rezultatów projektu. Pracownicy mają doświadczenie w zarządzaniu projektami, przygotowywaniu materiałów dydaktycznych oraz opracowywaniu raportów i zaleceń dotyczących usprawnień. Ich pierwszym zadaniem będzie opracowanie strategii samooceny, która zostanie omówiona i uzgodniona z partnerami podczas spotkania inauguracyjnego. Zapewnia to wspólne zrozumienie partnerów dla kryteriów jakości i oceny, jak również stosowanych benchmarków.

Działania oceniające są zaplanowane na krytycznych etapach rozwoju poszczególnych pakietów roboczych i wyników projektu. Pozwala to na monitorowanie postępów projektu, jak również jakości produktów. Pozwala również na wdrożenie na czas działań korygujących, jeśli jest to konieczne, w celu zapewnienia ogólnego sukcesu projektu.

10. TESTOWANIE PRODUKTÓW PROJEKTU WOBIS

Podczas Rezultatu 2 projekt uzyska niezbędną wiedzę dla beneficjentów projektu, grup docelowych, interesariuszy i innej zainteresowanej grupy. R2 będzie dość złożony i będzie podzielony na kilka faz. Każda z faz będzie ściśle powiązana ze sobą i logicznie zaplanowana. Ten Rezultat zakłada opracowanie treści szkoleniowych. Treści szkoleniowe zostaną przygotowane na odpowiednim poziomie EQF (2-4), który pokryje potrzeby grupy docelowej. Wszystkie działania wykonane w tym R2 będą oparte i adekwatne do Rezultatu 1 - program nauczania i metodologia.

Na podstawie tych dwóch produktów z Rezultatu 1, partnerzy projektu przystąpią do opracowania treści szkoleniowych. Treści szkoleniowe zostaną przygotowane w taki sposób, aby umożliwić wdrożenie bezpośrednio opracowanego materiału do środowiska wirtualnego (e-learningowego).

Wzór i metodologia tego formatu zostaną dostarczone przez odpowiedzialnego za część wirtualną partnera projektu (Meriduania) w opracowaniu rezultatu 3 projektu. Każda opracowana część zostanie sprawdzona zgodnie z Księgą Zapewnienia Jakości. Później, sprawdzony materiał zostanie przetłumaczony i przeniesiony do środowiska e-learningowego. Następnie projekt przejdzie do fazy testów pilotażowych.

11. ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ PROJEKTU WOBIS

W ramach projektu WOBIS zostanie opracowana i wdrożona Księga Oceny Jakości, która będzie wewnętrznym dokumentem dla partnerstwa w celu utrzymania najwyższej jakości zarówno zarządzania jak i rezultatów projektu. Dokument ten będzie również opisywał sposób monitorowania całego procesu realizacji projektu. QAM zostanie przygotowany przez bardzo doświadczonego w tej materii partnera *New Edu* (Słowacja) i będzie obejmował wszystkie aspekty związane z zapewnieniem jak najwyższej jakości zarówno merytorycznej jak i technicznej części projektu. QAM będzie szczegółowo opisywał wszystkie działania monitorujące i korygujące oraz raporty w odniesieniu do jakości.

Główne kroki każdego procesu zapewnienia jakości są uniwersalne i mają zastosowanie do projektu WOBIS, który wymaga wewnętrznego monitorowania jakości produktów i projektu. Właściwa realizacja projektu i osiągnięcie wysokiej jakości rezultatów projektu będą monitorowane i oceniane jako działania bieżące w trakcie realizacji projektu.

Przede wszystkim *New Edu* (Słowacja) stworzy narzędzie do kontroli jakości i określi plany procesu zapewnienia jakości.

Lista ta obejmuje cele jakości, definiowanie testów i działań weryfikacyjnych, ocenę procesu, planowanie wszystkich działań, dokumentowanie i śledzenie itd. Kolejnym etapem tego procesu jest wygenerowanie procedur testowych, list kontrolnych i związanych z nimi działań, które mają wyjaśnić sposób, w jaki będzie prowadzona kontrola jakości. Kolejnym krokiem procesu zapewniania jakości jest samoocena zdolności członków zespołu partnerskiego do przeprowadzenia procesów ewaluacyjnych zgodnie z planem kontroli jakości. Działania i wyniki kontroli jakości będą w regularnych odstępach czasu weryfikowane przez kierownictwo projektu i jego partnerów.

QAM będzie składał się z następujących części:

- Plan jakości Kroki i zasady.
- Przegląd projektu.
- Jakość i ocena projektu.
- Metoda zarządzania jakością.
- Procesy planu jakości.
- Standardy jakości.
- Narzędzia jakości.
- Wstępne monitorowanie jakości.
- Lista kontrolna dla działań związanych z oceną jakości.

12. UPOWSZECHNIANIE PROJEKTU WOBIS

Upowszechnianie będzie prowadzone przez cały czas trwania projektu. Warsztaty upowszechniające będą organizowane w krajach partnerskich, a końcowa konferencja

międzynarodowa odbędzie się w BOVINO (Włochy). Wyniki projektu będą rozpowszechniane wśród uczestników projektu i potencjalnych zainteresowanych beneficjentów.

Główne narzędzia i strategie upowszechniania będą następujące:

- Ciągłe informowanie wszystkich grup docelowych i potencjalnych użytkowników poprzez konferencje, warsztaty z grupami fokusowymi, działania klastrowe, komunikaty prasowe, artykuły badawcze, prezentacje na europejskich wystawach, konferencjach i wydarzeniach związanych z nauką online, rolnictwem, hodowlą zwierząt, zrównoważonym rozwojem regionalnym w zakresie ochrony środowiska, rolnictwem ekologicznym itp.
- Profesjonalny projekt korporacyjny z przyjaznym dla użytkownika designem, wykorzystanie profesjonalnych narzędzi, aby strona była łatwo wyszukiwana i widoczna przez internet, profesjonalny projekt szablonów prezentacji i wszystkich produktów do druku projektu.
- Nadający się do użytku i publikacji podręcznik końcowy.

Ogólne cele upowszechniania WOBIS to:

- Dotarcie do jak największej liczby właściwych beneficjentów projektu: instytucji publicznych, kobiet przedsiębiorczych na obszarach wiejskich, w szczególności w zakresie zrzeszania się kobiet w kołach gospodyń wiejskich, wszelkich innych form zrzeszania się kobiet, a także doradców rolnych i doradców wiejskich (kobiet), agentów rozwoju obszarów wiejskich oraz wszystkich osób zainteresowanych tematem.
- Wspieranie rozpowszechniania wyników projektu na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim, tworzenie zaleceń dotyczących polityki oraz promowanie treści szkoleniowych i podręcznika wśród beneficjentów.
- Przygotuj grunt pod przełożenie wyników projektu na kształtowanie polityki, zbliżając się do decydentów poprzez zaplanowane (dostarczenie decydentom wiedzy o projekcie i narzędzi) i oportunistyczne strategie rzecznicze (wywiady, prezentacje dokumentów dotyczących polityki, spotkania lobbystyczne we współpracy z odpowiednimi interesariuszami, itp.)
- Konkretnie angażuj grupy docelowe w działania projektowe, czyli wnoszenie wkładu w dyskusję i konstruowanie głównych produktów projektu oraz udział w wydarzeniach projektowych (aktywnie, bezpośrednio i pośrednio);
- Tworzenie i podnoszenie świadomości, na poziomie zewnętrznym (wszystkie grupy docelowe), na temat prac, rezultatów i produktów projektu, skupiając się na skrzyżowanym podejściu tematycznym projektu.

13. HARMONOGRAM ISTOTNYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROJEKTU WOBIS

Projekt będzie składał się z 5 rezultatów projektu (PR) i 8 pakietów roboczych (WP).

Podział pakietów roboczych będzie następujący:

- WP 1 - zarządzanie i wdrażanie - VIPA (SK)
- WP 2 - metodologia szkolenia - wzrost (ES)
- WP 3 - plan zapewnienia jakości - New Edu (SK)
- WP 4 - rozpowszechnianie - EUC (CZ)
- WP 5 - testy pilotażowe - ARID (PL)
- WP 6 - zdarzenia mnożnikowe - Meridaunia (IT)
- WP 7 - podręcznik - wzrost (ES)
- WP 8 - ICT - VUS (CRO)

Pakiety robocze będą stanowiły zintegrowaną część projektu i będą ściśle związane z rezultatami projektu. Odpowiedzialność za wyniki projektu będzie następująca:

- ≥ IO 1 - Program nauczania - VUS (CRO)
- ≥ IO 2 - Treść szkolenia - VIPA (SK)
- ≥ IO 3 - Dedykowana platforma e-learningowa - Meridaunia (IT)
- ≥ IO 4 - Studium przypadku - ARID (PL)
- ≥ IO 5 - Podręcznik - Wzrost (ES)

Wszystko to zostanie połączone w trakcie realizacji projektu WOBIS, co przedstawia poniższa tabela informacyjna:

Nazwa działalności	Data	Opis
Spotkanie inauguracyjne (Nitra - Słowacja)	05-2022	→ Miejsce rozpoczęcia projektu.
PR1 - Specjalny program nauczania opracowany specjalnie dla szkolenia i dla grupa docelowa i metodologia szkolenia	05-2022	→ Rozwój dorobku intelektualnego 1 zarówno O1/A1 jak i O1/A2.
PR3 - Otwarte zasoby edukacyjne (OER)	02-2022	→ Produkcja intelektualna podzielona na trzy różne części O2/A1 + O2/A2 + O2/A3
Drugie spotkanie	05-10-2022	→ Spotkanie wymienne dla

ponadnarodowe (Włochy)		partnerstwa. Bieżąca działalność.
---------------------------	--	--------------------------------------

Nazwa działalności	Data	Opis
PR2- Specjalistyczne treści szkoleniowe z fazą głębokich testów w celu uzyskania najwyższa jakość	06-2022	→ Opracowanie kompleksowego systemu składającego się z efektywnego wdrażania, upowszechniania i wykorzystywania projektu i jego rezultatów wobec grup docelowych i szerszej publiczności.
PR4- Basen studium przypadku	01-2023	→ Opracowanie czwartego Produktu Intelktualnego, którym jest pula Case Study.
Trzecie spotkanie ponadnarodowe (Kraków - Polska)	17-04-2023	→ Spotkanie wymienne dla partnerstwa. Bieżące działania.
PR5- podręcznik WOBIS w wersji drukowanej i elektronicznej	07-2023	→ Opracowanie czwartego Produktu Intelktualnego będącego podręcznikiem dla konkretnego celu.
Multiplier Event Słowacja	01-2024	→ Warsztaty dla beneficjentów.
Multiplier Event Polska	01-2024	→ Warsztaty dla beneficjentów.
Multiplier Event Włochy	01-2024	→ Warsztaty dla beneficjentów.
Multiplier Event Chorwacja	01-2024	→ Warsztaty dla beneficjentów.
Multiplier Event Hiszpania	01-2024	→ Warsztaty dla beneficjentów.
Końcowe spotkanie międzynarodowe (Praga - Republika Czeska)	18-03-2024	→ Ostatnie spotkanie w ramach partnerstwa. Formalne zamknięcie projektu.

14. PROGRAM SZKOLENIOWY

Program to treści, które będą rozwijane przez wszystkich partnerów w **PR 2 - Specjalistyczne treści szkoleniowe z głęboką fazą testowania w celu uzyskania najwyższej jakości.**

Proponowana struktura programu szkoleniowego została określona po uwagach, komentarzach i sugestiach poprzez burzę mózgów różnych części zaangażowanych w projekt i jest w większości rozwinięta w formie aplikacji projektu. Ewolucja treści następuje w

logicznym porządku, najpierw wprowadzając główne pojęcia i problem do rozwiązania, a następnie koncentrując się na każdym aspekcie mikoryzy. Wreszcie, gdy główne koncepcje zostały wyeksponowane, ta metodologia szkolenia obejmie aspekty praktyczne.

W tej propozycji osiągnęliśmy tylko podział na drugi poziom, ale w zależności od długości KPI do wygenerowania; rozważymy posiadanie podziału na trzy poziomy. Mamy również zebrane propozycje o trzypoziomowych sekcjach w tym etapie.

Będą nowe moduły opracowane w "**dwóch blokach tematycznych**":

Pierwszy blok tematyczny (1):

- ≥ **Moduł 1:** Poczucie własnej wartości;
- ≥ **Moduł 2:** Komunikacja interpersonalna;
- ≥ **Moduł 3:** Asertywność i wyrażanie swoich potrzeb oraz radzenie sobie ze stresem i innymi emocjami;
- ≥ **Moduł 4:** Organizacja własnego czasu i planowanie przyszłości oraz twórcze i samodzielne myślenie i rozwiązywanie problemów;

Drugi blok tematyczny (2):

- ≥ **Moduł 1:** Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich - aktualne wyzwania;
- ≥ **Moduł 2:** Źródła pozyskiwania i finansowania inwestycji na obszarach wiejskich (planowanie finansowe i analiza finansowa);
- ≥ **Moduł 3:** Kreatywny przedsiębiorca (nowoczesne instrumenty promocji, twórcze rozwiązywanie problemów, innowacyjny element budowania pozycji w społeczeństwie);
- ≥ **Moduł 4:** Budowanie relacji.

Treści szkolenia zostaną opracowane zgodnie z normami EQF 2-3-4; Poziom 2: podstawowa wiedza faktograficzna w danej dziedzinie pracy lub nauki; Poziom 3: znajomość faktów, zasad, procesów i pojęć ogólnych w danej dziedzinie pracy lub nauki oraz Poziom 4: wiedza faktograficzna i teoretyczna w szerokim kontekście w danej dziedzinie pracy lub nauki.

Ponadto, interesujące byłoby posiadanie typowej struktury dla wszystkich rozdziałów, aby stworzyć bardziej spójny produkt końcowy. Dlatego rozdział mógłby mieć strukturę części wstępnej wyjaśniającej, nad czym będzie pracował moduł oraz podsumowania poznanych treści (2 lub 3 zdania) na koniec modułu.

Interesujące byłoby również włączenie części praktycznej pod koniec każdego modułu z kilkoma ćwiczeniami dotyczącymi wyników nauczania modułu. Ćwiczenia te mogłyby być bardziej interaktywne przy użyciu zasobów, które pozwalają nauczycielom komponować

działania Gamification, takich jak Kahoot lub Quizlet. Narzędzia te mogą również dodać wiadomość po udzieleniu odpowiedzi na pytanie, wyjaśniając, które z nich jest właściwym rozwiązaniem i dlaczego. Ćwiczenia mogłyby być zintegrowane z modułami poprzez kod QR, który przenosi uczestnika szkolenia na stronę internetową projektu lub platformę, gdzie zamieszczone są linki do quizów.

WOBIS

www.wobis2022.eu

Aviso Legal: El apoyo de la Comisión Europea a la elaboración de esta publicación no constituye una aprobación de su contenido, que refleja únicamente la opinión de los autores, y la Comisión no se hace responsable del uso que pueda hacerse de la información contenida en ella.